

P5_TA(2002)0206

Jämställdheten i Europeiska unionen 2000

Europaparlamentets resolution om kommissionens rapport till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén - Årlig rapport om jämställdheten i Europeiska unionen 2000 (KOM(2001) 179 - C5-0344/2001- 2001/2144(COS))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens rapport (KOM(2001) 179 - C5-0344/2001),
- med beaktande av artikel 2, 3.2, 13, 137.1 och 141 i EG-fördraget,
- med beaktande av sin resolution av den 5 oktober 2000 om kommissionens årliga rapporter om jämställdheten i Europeiska unionen 1997, 1998 och 1999 (KOM(1998) 302 - C5-0106/1999, KOM (1999) 106 - C5-0289/2000, KOM(2000) 123 - C5-0290/2000 - 1999/2109(COS))¹,
- med beaktande av sin resolution av den 18 maj 2000 om uppföljningen av den handlingsplan som antogs i Peking (2000/2020 (INI))²,
- med beaktande av slutdokumentet från FN:s Peking+5-konferens i New York i juni 2000,
- med beaktande av sin resolution av den 15 november 2000 om gemenskapens strategi för jämställdhet mellan kvinnor och män (2001–2005 (KOM(2000) 335 - C5-0386/2000 - 2000/0143 (CNS)))³,
- med beaktande av rådets beslut 2001/51/EG av den 20 december 2000 om inrättande av gemenskapens handlingsprogram avseende gemenskapens strategi för jämställdhet mellan kvinnor och män (2001–2005)⁴,
- med beaktande av Regionkommitténs yttrande⁵,
- med beaktande av artikel 47.1 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhetsfrågor (A5-0067/2002), och av följande skäl:
 - A. Under de senaste åren har de största jämställdhetsinsatserna gjorts inom områden där sådant arbete bedrivits sedan tidigare utan att man lyckats undanröja diskrimineringen. Dessa insatser måste därför fortgå och överföras även till andra områden.
 - B. Stora framsteg har gjorts när det gäller integreringen av jämställdhetsperspektivet inom gemenskapspolitiken, men inte lika mycket har hänt inom medlemsstaternas nationella politik.

¹ EGT C 178, 22.6.2001, s. 281.

² EGT C 59, 23.2.2001, s. 258.

³ EGT C 223, 8.8.2001, s. 149.

⁴ EGT L 17, 19.1.2001, s. 22.

⁵ CdR 349/2001, antagen 10.9.2001.

- C. De främsta åtgärderna inom europeiska sysselsättningsstrategins pelare för jämställdhet har syftat till att göra det möjligt att förena arbetsliv med familjeansvar, medan alltför lite har gjorts för att minska löneklyftan mellan könen.
- D. Jämställdheten måste främjas mer aktivt inom den europeiska sysselsättningsstrategins övriga tre pelare, det vill säga arbetskraftens anställbarhet, stärkande av företagandet och främjande av anpassningsförmågan.
- E. Arbetslösheten inom EU är 3 procentenheter högre för kvinnor än för män. Arbetsmarknaden är fortfarande både horisontellt och vertikalt segregerad och kvinnor arbetar främst inom vissa yrken och branscher och är underrepresenterade inom alla sektorer i välbetalda högre befattningar. Kvinnors förvärvsfrekvens inom EU ligger 18,2 procentenheter under mäns, och kvinnors löner är i genomsnitt 77 procent av männens. Löneklyftan mellan kvinnor och män är fortfarande mycket stor inom EU. Direktiv 75/117/EEG av den 10 februari 1975 om tillämpningen av principen om lika lön för kvinnor och män¹ efterlevs inte ännu på ett korrekt sätt.
- F. Kommissionens sjuttonde årsrapport om kontroll av tillämpningen av gemenskapsrätten (1999), KOM (2000) 92, och Europaparlamentets resolution om denna rapport av den 4 september 2001² visar att antalet överträdelser när det gäller lika behandling av kvinnor och män fortsätter att vara högt.
- G. Även om vissa kandidatländer redan har införlivat gemenskapens lagstiftning om likabehandling och jämställdhet i sin nationella lagstiftning återstår i många av dem fortfarande mycket att göra när det gäller att tillämpa denna lagstiftning korrekt, särskilt i fråga om institutionernas och myndigheternas kapacitet att genomföra jämställdhetslagstiftningen i praktiken.
- H. Utvidgningsprocessen pågår parallellt med utvecklingen av sexhandeln med kvinnor, framför allt för prostitution.
- I. Europeiska kommissionen vill under 2002 utarbeta ett förslag till ett nytt jämställdhetsdirektiv, grundat på artikel 13 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.
1. Parlamentet noterar med tillfredsställelse att kommissionens årliga rapport innehåller en kritisk och systematisk utvärdering av de gemenskapsinitiativ och nationella initiativ som genomförts under 2000 i fråga om jämställdheten, och anser att det är positivt att den till innehållet är bättre än tidigare rapporter,
 2. uppmuntrar kommissionen att fortsätta lägga fram årliga rapporter som ett viktigt instrument för en heltäckande och enhetlig uppföljning, utvärdering och kontroll av gemenskapens och medlemsstaternas politik, även vad gäller en effektiv tillämpning av gemenskapslagstiftningen om likabehandling och jämställdhet mellan kvinnor och män,
 3. anser att kommissionen bör begrunda hur man skall uppmuntra alla stater till att integrera ett jämställdhetsperspektiv inom alla politikområden och uppnå att så faktiskt sker,
 4. noterar att skillnaderna mellan könen har minskat något under 2000 vad gäller förvärvsverksamheten, men anser att det är oroväckande att en alltför stor andel av kvinnorna fortfarande arbetar deltid, har farliga eller lågkvalificerade arbeten,

¹ EGT L 45, 19.2.1975, s. 19.

² EGT C 72 E, 21.3.2002, s.72.

5. beklagar att få medlemsstater inom ramen för den europeiska sysselsättningsstrategin har ansträngt sig för att integrera jämställdheten i sin nationella handlingsplan för 2000, och att flertalet åtgärder fortfarande betraktas som könsneutrala,
6. uppmanar medlemsstaterna att, mot bakgrund av målet som ställdes upp av Europeiska rådet i Lissabon i mars 2000 om att höja den totala sysselsättningen för kvinnor till 60 procent fram till 2001
 - a) integrera jämställdhetsperspektivet i sysselsättningspolitiken i enlighet med de tre första delarna i sysselsättningsriktlinjerna, vid utarbetandet av deras nationella handlingsplan för genomförandet av sysselsättningsriktlinjerna,
 - b) fastställa bestämda mål och anta bestämmelser för de positiva åtgärderna för att göra arbetsmarknaden mer flexibel,
 - c) införa exakta kvantitativa mål och måldatum för att minska löneklyftorna mellan kvinnor och män,
 - d) inrätta jämförbara indikatorer och förfaranden för uppföljning och utvärdering av jämställdheten på samtliga sysselsättningsområden,
7. understryker att förenandet av arbete och familjeansvar är en nödvändig förutsättning för faktisk jämställdhet och gläder sig över de uppmuntrande initiativ som medlemsstaterna har tagit på området i fråga om planering av barnomsorg; anser emellertid att denna fråga inte bara omfattar förbättrad barnomsorg, utan även omsorg för andra vårdbehövande personer, som äldre, sjuka eller handikappade människor, eftersom det på dessa områden endast gjorts begränsade framsteg,
8. konstaterar med besvikelse att denna årsrapport knappast går in på vad kommissionen har gjort för att garantera medlemsstaternas tillämpning av lagstiftningen om likabehandling, och begär att kommissionen skall intensifiera sina ansträngningar på detta område och redogöra för detta i nästa årsrapport om jämställdheten,
9. betonar att det är nödvändigt att på gemenskapsnivå och nationell nivå anta innovativa åtgärder och fastställa specifika mål för att dels främja en jämn uppdelning mellan kvinnor och män vad gäller förvärsarbete och hushållsarbete genom att utveckla arbetsformer som gör att det i praktiken är möjligt att förena familjeliv med yrkesarbete, i synnerhet när det gäller arbetstidens fördelning, vilket bör ske genom en översyn av bestämmelserna för föräldraledighet, särskilt fädernas, och anställbarhet, samt genom omorganisering av allmänna och privata tjänster, dels främja social jämställdhet mellan kvinnor och män genom att omvandla sociala och skattemässiga rättigheter till individuella rättigheter,
10. noterar med oro att kvinnor som studerar informations- och kommunikationsteknik endast utgör 20 procent av studenterna och att de i allmänhet är starkt underrepresenterade på området; noterar att kvinnor på grund av begränsad tillgång till ny sakkunskap förhindras från att få de mest kvalificerade och välbetalda arbeten inom IT-sektorn; uppmanar medlemsländerna att i enlighet med de politiska riktlinjer som fastställdes vid Europeiska rådets möte i Nice i december 2000 underlätta kvinnors tillgång till utbildning och livslångt lärande, särskilt inom den nya tekniken; hävdar mot bakgrund av detta att det är nödvändigt att fastställa nationella mål för deltagarandel inom all utbildning och yrkesutbildning samt att vidta åtgärder (särskilda yrkesutbildningsprogram, informationskampanjer, etc.) på nationell, regional och lokal nivå för att locka kvinnor till den nya tekniken,

11. noterar de framsteg som har gjorts för att upprätta statistik, men anser att ytterligare ansträngningar måste göras, även i fråga om kandidatländerna, när det gäller könsspecifik statistik som kan ge objektiv information för fastställandet av skillnader och problem mellan kvinnor och män, och som gör det möjligt att utvärdera integreringen av jämställdhetsperspektivet genom att se vilka effekter olika typer av politik har på kvinnor och män; uppmanar i detta syfte kommissionen att i full utsträckning utnyttja de möjligheter till finansiering som det nya åtgärdsprogrammet för jämställdhet mellan kvinnor och män (2001–2005) erbjuder för att regelbundet upprätta och uppdatera statistik; uppmanar kommissionen att göra allt för att kandidatländerna vid anslutningen skall beviljas vederbörligt finansiellt och tekniskt stöd för att kunna utveckla sina statistiska metoder och anpassa dem till dem som används inom Europeiska gemenskapen,
12. uppmanar kommissionen att den vid upprättandet av jämförande statistik och tabeller ställer upp länderna utifrån vad de uppnått inom det undersökta området och hur det påverkat jämställdheten, från bästa till sämsta land, i stället för i bokstavsordning eller formell ordning, i syfte att uppnå mer omfattande sociala återverkningar och ett starkare engagemang i jämställdhetsfrågor från medlemsstaternas sida; föreslår dessutom att möjligheten att utarbeta ett jämställdhetsindex inom EU beaktas och diskuteras,
13. uppmanar kommissionen att, mot bakgrund av att endast 23 procent av företagen i unionen ägs av kvinnor, på ett direkt sätt ta itu med denna fråga genom att utarbeta en utförlig rapport med exakta och jämförbara uppgifter som underlättar en analys och gör det möjligt att fastställa denna grupps största problem och föreslå möjliga lösningar,
14. uppmanar kommissionen att utarbeta en utvärderingsrapport om de framsteg som gjorts för att integrera jämställdhetsperspektivet i strukturfonderna mot bakgrund av de nya bestämmelserna för strukturfonderna (2000–2006), vilken gör avhjälpan av ojämlikhet och främjandet av jämställdhet mellan kvinnor och män till en central princip i gemenskapens politik och åtgärder; uppmanar kommissionen att utarbeta en utvärderingsrapport om de framsteg som gjorts för att integrera jämställdhetsperspektivet i strukturfonderna,
15. påminner om sina resolutioner av den 2 mars 2000 om kvinnors deltagande i beslutsprocessen¹ och 18 januari 2001 om genomförandet av rådets rekommendation 96/694 av den 2 december 1996 om en balanserad fördelning mellan kvinnor och män i beslutsprocessen (KOM(2000) 120 - C5-0210/2000 - 2000/2117(COS))² och upprepar sin ståndpunkt till förmån för en jämn könsfördelning i beslutsfattandet som en oundgänglig del för att säkerställa att det demokratiska samhället fungerar väl; påminner om att denna fråga tillhör de fem centrala prioriteringarna i den nya ramstrategin för jämställdhet mellan kvinnor och män (2001–2005), vars tillämpningsområde omfattar lika deltagande i såväl det politiska som det ekonomiska och sociala livet,
16. uppmanar därför kommissionen att lägga fram nyskapande förslag för att uppmuntra staterna att inom sin nationella politik öka balansen mellan kvinnor och män i beslutsfattandet och beklagar att kommissionens rapport inte tar upp de mekanismer som anges i Europaparlamentets resolution av den 18 januari 2001, bland annat könskvotering eller vallistor där varannan kandidat är en kvinna,
17. är oroat över den långsamma utvecklingen i fråga om andelen kvinnor på kvalificerade tjänster och i beslutsprocessen på det politiska, sociala och ekonomiska området, och påminner med beaktande av situationen i kandidatländerna om nödvändigheten av att utarbeta en global europeisk strategi, som omfattar forskning, utbyte av information och erfarenheter, informationsverksamhet samt

¹ EGT C 346, 4.12.2000, s. 82.

² EGT C 262, 18.9.2001, s. 248.

åtgärder för att möjliggöra förenandet av arbetsliv och familjeliv för att främja en jämn könsfördelning i offentliga och privata beslutsfattande organ; uppmanar kommissionen att prioritera offentliggörandet och genomförandet av systematisk och jämförbar statistik på området; begär att problematiken kring kvinnors deltagande i beslutsprocessen undersöks inom ramen för anslutningsförhandlingarna,

18. pekar på risken med att metodiskt likställa våld i hemmet med handeln med kvinnor, eftersom dessa båda problem trots att de har vissa gemensamma inslag (till exempel rättsliga åtgärder, förebyggande, hjälp till och skydd av offren) är av mycket olika karaktär och måste tacklas på olika sätt, något som inte tas upp i kommissionens rapport,
19. anser att EU:s utvidgning för närvarande har hög politisk prioritet och att gemenskapspolitiken på jämställdhetsområdet, men även på det social- och sysselsättningspolitiska området, måste användas för att främja kvinnors rättigheter och undanröja all ojämlikhet i ett utvidgat EU oavsett om den är av politisk, ekonomisk eller social karaktär; betonar att respekten för gemenskapens regelverk i fråga om likabehandling och jämställdhet för kvinnor och män är ett nödvändigt krav vad gäller utvidgningen,
20. uppmanar kommissionen att se till att gemenskapens regelverk för kvinnors rättigheter tillämpas effektivt samt att uppmuntra kandidatländerna att upprätta institutionella och administrativa strukturer för att tillämpa och säkra respekten för rätten till lika möjligheter, särskilt inom det ekonomiska och sociala området,
21. är oroat över att sexhandeln med kvinnor ökat explosionsartat och att även våldet i hemmen ökar i många länder; uppmanar EU och kandidatländerna att snarast vidta åtgärder för att inrätta lämpliga straffrättsliga påföljder, skapa stöd- och skyddsmekanismer för offren och angripa de strukturella orsakerna, dvs. fattigdom och kvinnors utsatta ställning,
22. uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen och medlemsstaternas regeringar.